

Sygn. akt V K 107/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Giżycku w V Zamiejscowym Wydziale Karnym z siedzibą w Węgorzewie w składzie:

Przewodniczący – SSR Lidia Merska

Protokolant – st. sekr. sąd. Danuta Betlej

w obecności Prokuratora -----

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2018 r. na rozprawie

sprawy **K. J.**

urodzonego (...) w m. W.

syna J. i T. z d. R.

oskarżonego o to, że: W okresie od 20 stycznia 2017 r. do 02 listopada 2017 r. w m. W., uporczywie uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego, na rzecz małoletniego syna B. J. w kwocie 400 złotych miesięcznie, określonego co do wysokości wyrokiem Sądu Rejonowego w Giżycku z dnia 24 lipca 2013 r. sygn. akt III RC 256/13 zmienionego następnie wyrokiem Sądu Rejonowego w Giżycku z dnia 16 lutego 2015 r. sygn. akt III RC 14/15 doprowadzając do zaległości w wysokości przekraczającej trzykrotność świadczenia okresowego tj. 1200 złotych, w wyniku czego naraził osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych i działał na jej szkodę, reprezentowaną przez matkę A. Ł.

tj. o czyn z art. 209 §1a kk

1. Oskarżonego **K. J.** uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, z tymże ustala iż obowiązek alimentacyjny w sprawie o sygn. akt III RC 256/13 został ustalony ugodą zawartą między stronami przez Sądem Rejonowym w Giżycku w dniu 24.07.2013r i za to na podstawie art. 209§1a kk w zw. z art. 34§1 i §1a pkt 1 kk i art. 35§1 kk, art. 35§4kk w zw. z art. 72§1 pkt 3kk skazuje go na karę 8 (osiem) miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 (dwadzieścia cztery) godzin w stosunku miesięcznym i zobowiązuje do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łóżenia na utrzymanie syna B. J..

2. Zwalnia oskarżonego od obowiązku ponoszenia opłat i pozostałych kosztów

sądowych.

Sygn. akt VK 107/18

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 423 §1 a kpk uzasadnienie dotyczy rozstrzygnięcia o karze zawartego w wyroku wydanym dnia 19 czerwca 2018r odnośnie oskarżonego K. J. – zgodnie z wnioskiem prokuratora.

K. J. został oskarżony o to, że w okresie od 20 stycznia 2017 r. do 02 listopada 2017 r. w m. W., uporczywie uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego, na rzecz małoletniego syna B. J. w kwocie 400 złotych

miesięcznie, określonego co do wysokości wyrokiem Sądu Rejonowego w Giżycku z dnia 24 lipca 2013 r. sygn. akt III RC 256/13 zmienionego następnie wyrokiem Sądu Rejonowego w Giżycku z dnia 16 lutego 2015 r. sygn. akt III RC 14/15 doprowadzając do zaległości w wysokości przekraczającej trzykrotność świadczenia okresowego tj. 1200 złotych, w wyniku czego naraził osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych i działał na jej szkodę, reprezentowaną przez matkę A. Ł.. W wyroku z dnia 19 czerwca 2018r Sąd sprecyzował, iż obowiązek alimentacyjny w sprawie o sygn. akt III RC 256/13 został ustalony zawartą między stronami ugodą przed Sądem Rejonowym w Giżycku i wymierzył oskarżonemu karę 8 miesięcy ograniczenia wolności wraz z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 godzin miesięcznie oraz zobowiązał go do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łóżenia na utrzymanie syna B. J..

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie jest bezsporny, a oskarżony przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Wyjaśnił, iż od kilku miesięcy regularnie spłaca zadłużenie u komornika z tytułu alimentów, które wynosi około 20 tys. zł.

Matka dziecka – A. Ł. podała, iż oskarżony utrzymuje z synem sporadyczny kontakt, chociaż ostatni raz widział się z synem na Dzień Dziecka. Dał wówczas synowi pieniądze na lody, a także dołożył się połową kosztów zakupu trampoliny.

Odpowiedzialności karnej za popełnienie czynu kwalifikowanego z art. 209§1akk podlega ten, kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące i naraża osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Zmiana przepisów nastąpiła z dniem 31.05.2017r – Dz. U. z 2017r poz. 952.

Samo zachowanie zawierające się w pojęciu "uchylanie się" polega na niewypełnieniu ciężącego na sprawcy obowiązku, takiego jednak, który jest w ogóle możliwy do wykonania (wyr. SN z 9.5.1995 r., III KRN 29/95, OSNKW 1995, Nr 9–10, poz. 64; wyr. SN z 4.9.2008 r., II KK 221/08, OSNwSK 2008, Nr 1, poz. 1755). Przystępstwa z art. 209 § 1 kk może zatem dopuścić się tylko ten, kto mógłby wykonać ciężący na nim obowiązek, ale nie czyni tego mimo realnych możliwości. Sprawca nie wypełnia zatem obowiązku, bo nie chce go wypełnić lub ten obowiązek lekceważy (post. SN z 17.4.1996 r., II KRN 204/96, Prok. i Pr. 1996, Nr 11, poz. 4). W pojęciu uchylania się zawarty jest zatem zawsze negatywny stosunek psychiczny sprawcy do świadczenia, sprawiający, że nie dopełnia on swojego obowiązku, mimo że ma obiektywną możliwość jego wykonania. Przystępstwo z art. 209 kk zachodzi w sytuacji powtarzającego się uchylania zabarwionego ujemnie z uwagi na złą wolę sprawcy, która wyraża się najczęściej w ignorowaniu w sposób tendencyjny obowiązku świadczenia opieki materialnej (wyr. SN z 3.7.2003 r., II KK 125/03, OSNwSK 2003, Nr 1, poz. 1458; wyr. SN z 27.2.1996 r., II KRN 200/95, Prok. i Pr. 1996, Nr 10, poz. 8; post. SA w Krakowie z 13.12.2000 r., II AKz 289/00, KZS 2000, Nr 12, poz. 28).

Artykuł 209 § 1a kk stanowi typ kwalifikowany polegający na narażeniu pokrzywdzonego na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb. Sąd Najwyższy wskazał, że "fakt zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych uprawnionego kosztem znacznego wysiłku osoby współzobowiązanej do alimentacji albo przez inne osoby niezobowiązane nie wyłącza ustawowego znamienia narażenia na niemożność zaspokojenia tych potrzeb" (uchw. SN z 9.6.1976 r., VI KZP 13/75, OSNKW 1976, Nr 7, poz. 86). W orzecznictwie wielokrotnie wskazywano, że okoliczność, iż Fundusz Alimentacyjny pokrywa zaliczkowo należne kwoty alimentacyjne zasądzone od dłużnika, który uchyla się od ich uiszczania, nie zmienia faktu, że samo ich niepokrywanie przez sprawcę może wypełniać także znamię narażenia pokrzywdzonych na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Przyjmuje się bowiem, że pomoc z Funduszu Alimentacyjnego działa tak samo, jak działa każda inna pomoc od osób niezobowiązanych, które z pobudek humanitarnych umożliwiały egzystencję osób pokrzywdzonych (wyr. SA w Poznaniu z 16.12.1996 r., II AKa 407/96, OSA 1997, Nr 4, poz. 18; wyr. SN z 27.3.1987 r., V KRN 54/87, OSNPG 1987, Nr 8, poz. 103; uchw. SN z 9.6.1976 r., VI KZP 13/75, OSNKW 1976, Nr 7, poz. 86). Konieczne jest zatem zabezpieczenie minimum egzystencji w postaci

środków przeznaczonych na utrzymanie i wykształcenie dziecka, lecz także stworzenie mu warunków umożliwiających zaspokojenie potrzeb wyższego rzędu, istotnych dla kształtowania jego osobowości i nawyków kulturalnych (wyr. SN z 27.3.1987 r., V KRN 54/87, OSNPG 1987, Nr 8, poz. 103).

Odnosząc te rozważania do przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, iż oskarżony dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu z winy umyślnej w zamiarze bezpośrednim. Oskarżony doskonale zdawał sobie sprawę, że ciąży na nim obowiązek alimentacyjny wobec syna, uzyskiwał niewielkie dochody, które przeznaczał na własne potrzeby, nie interesował się losem syna, jego życiem, edukacją, ponoszeniem kosztów utrzymania. Podejście oskarżonego do jego obowiązków jako ojca nie było odpowiedzialne, skoro cały ciężar utrzymania dziecka, opieki nad nim, zostawił matce, sam nawet nie wykazując minimum zainteresowania. Samo ograniczenie praw rodzicielskich oskarżonemu nie oznacza automatycznie, że nie może kontaktować się z dzieckiem. Zdaniem Sądu czyn popełniony przez oskarżonego charakteryzuje się dużym stopniem społecznej szkodliwości. Oskarżony mając pełną świadomość ciążących na nim obowiązków odnośnie alimentacji, mimo osiągniętych dochodów nawet niewielkich, nie przeznaczył żadnych pieniędzy na utrzymanie syna. Jak wynika z jego karty karnej w 2017r przebywał w Niemczech. Obecnie jego zachowanie uległo zmianie, interesuje się losem dziecka, kontaktuje się z nim, daje choć małe kwoty i spłaca zadłużenie.

Przenosząc rozważania prawne na grunt przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, iż oskarżony swoim zachowaniem w okresie od 20 stycznia 2016r. do 2 listopada 2017r. wypełnił najpierw (do 30 maja 2017r.) znamiona przestępstwa z art. 209§1 kk, później przestępstwa z art. 209§1a kk, gdyż doprowadził do zaległości znacznie przekraczającej trzykrotność świadczenia okresowego, narażając tym samym B. J. na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. K. J. w przywołanym wyżej okresie miał obiektywną możliwość, by płacić alimenty, gdyż jako osoba młoda, zdrowa był zdolny do podjęcia pracy zarobkowej. Oskarżony od samego początku prezentował negatywną postawę względem ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego. Od dłuższego czasu nie interesował się dzieckiem, nie kontaktował się z synem, pozostawał obojętny na warunki życiowe, w jakich pozostało dziecku funkcjonować. Matka tylko dzięki pomocy państwa, które wypłaca jej alimenty, zasiłek rodzinny, świadczenie wychowawcze oraz inne okresowe świadczenia oraz pomocy osób najbliższych, rodziców, jest w stanie zapewnić dziecku zaspokojenie minimum egzystencji.

Wymierzając karę Sąd miał na względzie stopień społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez oskarżonego, postać zamiaru, rozmiar winy, fakt iż oskarżony był już karany.

Sąd wymierzył oskarżonemu karę 8 miesięcy ograniczenia wolności wraz z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 godzin oraz zobowiązał go do wykonywania ciążącego na nim obowiązku łóżenia na utrzymanie syna B. J..

Orzeczenie wobec niego kary ograniczenia wolności wraz z obowiązkiem wykonywania pracy na cele społeczne będzie niewątpliwie miało walor zarówno wychowawczy jak i wystarczającej reakcji prawno – karnej w stosunku do tego oskarżonego. Z samego faktu, iż oskarżony był dotychczas dwukrotnie karany, nie można wyprowadzać wniosku, iż jedynie kara bezwzględna pozbawienia wolności będzie adekwatna do wagi czynu.

Sąd zwolnił oskarżonego od obowiązku ponoszenia kosztów procesu ponieważ nie uzyskuje on dochodów pozwalających na ich poniesienie – art. 624§1kpk.